

Szép magyar szó stúdió

Ördöki, újszerű kezdeményezést valósít meg február elsejétől a szegedi Ifjúsági Ház: háromhónapos stúdiót szervez Szép magyar szó címmel. Ez lesz az első ilyen jellegű vidéki tanfolyam. A stúdió nyilvános, munkájában mindenki részt vehet. Az Ifjúsági Ház főképpen azoknak a fiataloknak ajánlja, akik jogi, tanári, előadóművészi főiskolákon, egyetemeken szeretnék folytatni tanulmányukat. A tanfolyamon tanultakat ugyanis már felvételi vizsgájukon hasznosíthatják.

Az előadásokat mindig hétfőn a kora esti órákban tartják. Jelentkezni és beíratkozni az Ifjúsági Házban lehet. Beíratkozási díj 20, havi tandíj 30 forint.

Super-8 filmvetítő

Magyarországon is megkezdődtek a Super 8 milliméteres filmvetítő berendezés tervezésének előmunkálatai.

A Super 8-as film a filmtechnika fejlődésének egyik legjelentősebb új eredménye. A filmszalag pontosan olyan széles, mint az eddigi 8 milliméteres film, de felületét sokkal jobban használják ki.

Szövetkezeti és földjogi kérdések

A tsz tulajdonába került földek térítési díja

A földjogi törvény kimondja, hogy a jövőben megváltással a termelőségvetkezetek tulajdonába kerülnek azok a közös használatban levő földek, amelyeknek tulajdonosai nem tsz-tagok. Természetesen ha a kívülálló földtulajdonost 1969. január 1-ig önkéntes jelentkezés alapján tagnak vesszük fel, földje tulajdonában marad és utána, mint termelőségvetkezeti tag, földjádékot kap.

A tsz tulajdonába kerül az a föld is, amelynek tulajdonosa a jövőben lép ki a tsz-ből, vagy kizárják, illetőleg törlik a tagok névsorából. A közös használatban levő föld kívülálló örököse is csak akkor tarthatja meg földjének tulajdonjogát, ha a hagyaték átadásától számított három hónapon belül a termelőségvetkezetbe belép.

A földbeviteli kötelezettség a jövőben is fennmarad. Ha tehát a tsz-be belépő tagnak olyan föld van használatában, amely termelőségvetkezetben kívülálló személynek áll a tulajdonában, a földet a közösbe kell vinni, s a termelőségvetkezet tulajdonába megy át.

A tsz tulajdonába mennek át továbbá azok a közös használatban levő földek is, amelyek földalapi juttatásként a legeltetési bizottság kezeléséből, vagy a megszünt mezőgazdasági szervezetek tulajdonaként kerültek a termelőségvetkezetek használatába, de eddig tulajdonjogukat nem rendezték. Átengedéssel a tsz közös használatában levő állami földet akkor szerzi meg, ha kérésére a járási tanács vb a tulajdonjogot a tsz-re átruhazza.

Szeged és a nagyvilág

Nem piros őrről paprika volt, de a kirakatban és még a helyi lapban is ez a hirdetés állt: *Szegedi paprika érkezett*. Láttam, hogy hosszú sorokban várakoznak az üzletek előtt, ezért megkérdeztem, minek akkor a hirdetés. A válasz így hangzott: „Viszonylag kis mennyiségben kapunk és ritkán, ezért hirdetjük, hogy a keresett cikkből minél többen tudjanak vásárolni”.

Angol tanár szögediesen

Szeged új híre is feltűnik már főként a nemzetközi kulturális életben. A *szegedi szabadtéri játékok* itt hon és külföldön már fémjelzetten ismerik. Az ünnepi játékok „nemzetközi börzején” jegyzik, és állíthatom, hogy „árfolyama” egyre emelkedő irányzatot mutat. Találkoztam Szeged hírével a ködös Albionban. (Amely azonban angol barátunk szerint csak a Dickens-regényekben és jelenlegi politikájában ködös.) Egy fiatal angol középiskolai tanár angol lepett meg, hogy a magyar nyelvet „szögedi” tájszólásban beszélte. Évekkel ezelőtt véletlenül vetődött el Szegedre. Láta a János vitézt a szabadtéri színpadon. Azóta minden évben rendszeresen jön Magyarországra és nem titkolja, első sorban a szegedi játékok vonzzák. A magyar nyelv megtanulására is éppen Petőfi Szegeden látott szép története indította.

Mi a baj a szalámi ízével?

Londonban is a szegedi paprika díszel a kirakatban. Látni azonban algériai, sőt nigériai paprikát is. Megjelent tehát a versenytárs! Híre ugyan még alig van, de már ott áll a magyar paprika árnyékában. Londonban egy fogadáson a társaságunkban levő vendégek egyike kizárólag magyar szalámit kért tányérjára. Elmesélte, hogy baj van a szegedi szalámi ízével, és ezzel nemcsak ő van így. Ki-

csit hatásvadászón kívánta kérdő nézésünket, majd, így folytatta: „Az ize mindig honvágyat ébreszt bennem” — mint kiderült ugyanis egy „távolba szakadt” hazánkfi volt.

Moszkvában és általában a Szovjetunióban is jól ismerik Szegedet, hiszen több szovjet együttes lépett már fel a játékokon, s ezzel a szovjet sajtó is foglalkozott. Szeged híre másképp is eljutott a Szovjetunióba. Szegedi textilgyár termékeit fedeztük fel Novosibirszkben, a város egyik legnagyobb áruházában. Hollandiában, a híres holland papucs hazájában, komoly vetélytárs a szegedi papucs. Igaz a szegedi nem fatalpú, így nemcsak szép, hanem kényelmes is. Párizsban egy francia újságíró kolléga — aki közismerten a „csemegékre vadászik” — másfajta szegedi érdekességről kíváncsiskodott. A szegedi boszorkányok iránt érdeklődött. Nem sejtve a csapdát, mondtam, valóban boszorkányosan szépek és csinosak a szegedi nők. Igen, de biztosan nem olyan mértékben, mint 1728 előtt. (Az évszámmal az utolsó boszorkányüldözést utalt.) Mindenképpen egyetértettünk abban, hogy akár olyanok, akár nem, de felveszik a versenyt a csinos francia nőkkel.

Egészséges lokál-patriotizmussal

Közismerten sok külföldi turistát vonz a kedves Tiszaparti város, és az itt megfordult emberek tovább örögbírt a világban Szeged hírnevét. E hírnevhez egyre határozottabban járulnak hozzá a város újabb értékei: a nagyot fejlődött textil- és élelmiszeripar, a most feltárt földgáz és olaj. Végül is azonban a város lakóinak, vezetőinek példamutató, jó értelmű lokálpatriotizmusa, az odaadó városszeretlet a további biztosíték, hogy Szeged patinás híre, imponáns „hódításai” még jobban szélesednek a nagyvilágban. Éles Tibor

Sok interpelláció és bejelentés után

Új módszer a háziszemét tárolásában

A tanácsüléseken közérdeklő bejelentésekben és szerkesztőségünknek küldött panaszlevelekben többen szóvá tették mostanában, hogy nincs minden rendben a háziszemét tárolása és elhordása körül. Késlekedve, vagy lassan végezteti ezt a szolgáltatást a városgazdálkodási vállalat. Felelőtlenek egyes lakók is, akik a KUKA-tartályokat akkor is tömők szeméttel, főleg most, salakkal, amikor azok már tele vannak.

A földre ömlő hamut, papírt, hulladékot felkapja a szél és szerte viszi az utcákon. Ilyen jelenséggel találkozok a járókelő a Bem táborkor utcában, a Nagyállomás környékén is. S mint hangsúlyozzák a bejelentők, ezért is szemetes a város, pedig a szegediek közismertek tisztaságukról. E panaszokban szó éri az Ingatlankezelő Vállalatot is, mert sok KUKA-tartály már agyonhasználódott, s azokat újjakkal kellene kicserélni.

Mi tagadás, e problémák nem újak, hanem évente visszatérőek. És nem is csak Szegeden és az országban, hanem Európaszerte. A megoldások nyitját kereső vállalatok és hatóságok, az IKV, a Városgazdálkodási Vállalat, a városi tanács építési és közlekedési osztálya szerint a háziszemét tárolásnak és elszállításának korszerűsítése mindenütt a világban probléma. A ma épített sokemeletes házak, háztömbök, lakótelepek ilyen tekintetben feltétlenül más meg-

oldást sürgetnek az eddigi hagyományos módszereknek.

Szegeden a szénhidrogén mind nagyobb mérvű felhasználásával a háztartásokban egyenes arányban csökken a szén- és fatüzelésű berendezések használata — mondogatják a panaszok megokolásában. Következésképpen a városgazdálkodási vállalatnak kevesebb salakot kell fuvaroznia, mint a korábbi években.

Dr. Hammer Fidél, a városgazdálkodási vállalat igazgatója az előbbi ténnyt elismeri, az abból eredő következtetést azonban cáfolja.

A látszat ugyanis csal — mondotta —, a valóságban annyi háziszemetet fuvarozunk évente, mint tavaly vagy azelőtt. Gépi, motorikus erejű szállítási eszközök váltották fel a lóvonatású kocsikat, és mégis alig győzik a munkát. Volt, hogy ünnepeken is rakodtunk, szállítottunk. A háziszemétben hihetetlen módon megnőtt a rongy, a papír és más éghető hulladék, amit azelőtt a háziasszonyok eltűzeltek a konyhai tűzhelyben, kályhákban. A gáztüzelés, fűtés mellett ezek az anyagok most már mind kikerülnek a KUKA-tartályokba, amelyek kiürítése éppen ezért nehezebb is a beléjük tömött és megszorult papírhalmok miatt.

Törkednek-e az illetékesek a háziszemét más, az eddiginél jobb rendszerű tárolásán? A kérdésre Tóth József, a városi tanács építési- és közlekedési osztá-

Az olajkutak földjén

Az olajkutak nemcsak kincseket adnak. Gondot is. A szegedi Felszabadulás Termelőszövetkezet vezetői törik a fejüket, hogyan is lesz hát az ideai terv, meg a tényleges.

Sok új vonása van napjainkban a szövetkezeti gazdálkodásnak. Elég megemlítenem, jogászt, állatorvost, üzemgazdást, tart egy-egy közös gazdaság. Amellett új dolgok is pénzt követelnek, mint például a szövetkezetek területi szövetése, az Országos Termelőszövetkezeti Tanács, nem beszélve az amortizációs alapról, a korábbi hitelek visszafizetéséről. Az év elejével megnőtt a bankhitelek után a kamat is — sorolja Árendás György tsz-elnök. — Ez aztán nálunk azt jelenti, hogy év végére mintegy 3 millió forinttal többet szeretnénk termelni az eddiginél. Nehéz lesz ez az esztendő.

Kevesebb költséggel

A közösség területe nem növekszik. Sőt egyre csökken. Jönnek az olajosok, kutat fúrnak, járják, tapossák a határt a fekete aranyért, s érthetően. Jelenleg a Felszabadulás Tsz területén 100 kutat találni. Számítani lehet arra, hogy olyan 800 holdnyi területet vesz majd el a mezőgazdasági termeléstől az olaj. Igaz, ezért a földért, természetért kártalanítást fizetnek. Jelentős összeget.

Az olajkutatás megnehezíti a helyzetünket és a mostani tervkészítést is. Arra törekszünk, hogy mind a növénytermesztésben, mind az állattenyésztésben a terméshozásokat növeljük. Az eddig kialakult költségeket lesozorituk, emellett különböző kisebb kiadásokat felülvizsgálunk, s csak a legszükségesebb, gazdaságilag elengedhetetlen kiadásokat tervezzük — mondja Szilágyi Ernő főagronómus.

Az idén még nem kell számítaniuk nagyobb terület kiesésével, Igaz, a Felszabadulás Termelőszövetkezetben az a legnagyobb gond, hogy a vezetőket keresztül-kasul húzzák a rizsföl-

deken, így tehát egy-egy kuterát ki kell kapcsolni a termelésből. Több mint ezer hold a mi szikesebb, ha jött egy kis aszály, vagy megszaporodott egy kicsit a víz, itt már nem termelt semmi. Vagyis a rizstermelés nélkül a szövetkezet nem létezhet.

Azonos területről többet

Mindenképpen azon leszünk, hogy azonos területről több pénzt nyerjünk, többet termeljünk. Eppen ezért a növénytermesztésben vetőmagtermesztésre rendezkedünk be. Kerti magokat, rizs- és zöldségmagokat termesztünk. Ezért többet kapunk. Jó lenne, ha a kereskedelem rugalmasan alkalmazkodna a termeléshez, az árukínálathoz.

Az éves terv elkészítésénél gondoltak az állattenyésztés fejlesztésére is. Már tavaly korszerűsítették a sertésfiatlokat. Az idén tovább tart az építkezés. Fejlesztik az állattálmányt. Csak korszerű tartási és takarmányozási feltételek mellett lehet gazdaságos a sertéshizlalás. De nemcsak a fejlesztésben, hanem a minőségben is „pénz rejlik”, éppen ezért törzstenyésztő gazdaság lesz a Felszabadulás Tsz.

Segédüzemágak

Az új törvények lehetőséget adnak különböző segédüzemágak tevékenységére. Leginkább a mezőgazdasági termeléshez kapcsolatos kiegészítő tevékenységre gondoltak. Elsősorban egy téglagyárt létesítenek, ami el látja nemcsak a termelőszövetkezet, hanem a szövetkezeti tagok építőanyagigényeit.

Gondoltunk a száraztészta gyártásra. Tudjuk, ez csak akkor válik be, ha versenyképesek leszünk. Itt a város, fogyasztónk tehát lesz. S ami nem lényegtelen, nem kell nagy beruházás hozzá.

Ami a tervlatokat illeti, már elkészültek a tervek. Legalábbis a szövetkezet vezetői elkészítették. Egy ötektáros hajtatóházat építenek, ugyanakkor rét- és legelőöntözéssel, fűtélept létesítéssel és a fűveszők feldolgozásával bővítik a közös gazdaság profilját. Újabb területeket tesznek alkalmassá öntözésre. Persze ez még csak a távlat. Ehhez részben saját erőből, részben a kártalanításból, részben pedig népgazdasági beruházásból teremtik meg az alapot. Most a legfontosabb az ideai év.

Reálisan

Reálisan, óvatosan tervezünk. Nemcsak a terület miatt, de azért is, mert az ideai esztendő nagyon nehéz. Új alapokat kell készíteni, s amellett az átlagos jövedelmet — 1 napra 75 forint — mindenképpen meg akarjuk tartani. Ahhoz, hogy jól sikerüljön az esztendő, mindenképpen növelni kell a terméseredményeket.

Most még csak készül a terv. Számolgatnak, vitatkoznak a közösség tagjai. De kint a földeken már megkezdődött a munkálkodás. Primőröket szállítanak a boltokba. Gyűlik a forint. Kell is. Hosszú még az esztendő.

Sz. Lukács Imre

Régiségek vására

Münchenben nemrégiben bezárt a 12. régiségvásár és művészeti kiállítás. A ritka kiállításban nagy sikert aratott a XVIII. században Párizsban készült két váza — valamint egy Húsvét-szigeti faszbór és a Händel-dinasztia korából származó bronzedény.

Több mint száz kiállító mutatót be húszezer tárgyat és ezt a kiállítást kb. harmincezer látogató kereste fel.

L. F.

Vasárnap, 1968. január 21.

DÉL-MAGYARORSZÁG 9